

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Vicerektor för fortlöpande miljöanalys
Göran Ståhl

YTTRANDE

ID: SLU.ua.2015.1.1.3 -2819

2015-10-09

Exp.2015-10-09

Miljö och energidepartementet
Regeringskansliet, 103 00 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om betänkandet Vägar till ett effektivare miljöarbete, SOU 2015:43, (dnr M2015/1539/S)

Sammanfattning av SLU:s synpunkter

- Överlag innehåller utredningen bra skrivning/förslag. Det är bra att man försöker tydliggöra alla myndigheters ansvar för arbetet med de nationella miljömålen. Behovet av detta är stort.
- SLU saknar en översyn av miljöövervakningen i utredningen. Med en stabil och långsiktig finansiering kan SLU:s fortlöpande miljöanalys bidra till att ytterligare öka tillgängligheten till miljöövervakningens och miljöforskningens resultat.
- SLU efterlyser även en diskussion om avvägning av forskningsmedlens fördelning mellan forskning och att tillgängliggöra forskningens resultat.
- Det är önskvärt att alla myndigheter får tydligare krav på sig att sätta miljömål som är i linje med de svenska miljömålen, och, att redovisa hur arbetet fortskrider.

SLU:s generella synpunkter

Avsnitt 2 Vårt upplägg

SLU saknar att miljöövervakningen inte ingår i utredningens upplägg. För att ytterligare effektivisera miljöarbetet bedömer utredaren att det finns anledning att

göra en bred och djup översyn av miljöövervakningen. SLU, som har regeringens uppdrag att bedriva fortlöpande miljöanalys, instämmer i ett sådant förslag.

Avsnitt 9 och 11.6 Miljöforskningens tillgänglighet

Formas föreslås få en ny uppgift som innebär att vetenskapligt utvärdera tillämpad och ny forskning inom miljöområdet för att öka tillgängligheten till forskningens resultat. SLU:s miljöanalys bidrar också till att öka tillgängligheten till miljöövervakningens och miljöforskningens resultat. I målsättningen för den fortlöpande miljöanalysen ingår att erbjuda beslutsunderlag som medger att resursutnyttjande och miljökonsekvenser kan beaktas samtidigt. SLU har exempelvis ett prognosverktyg för skoglig flermålsanalys, Heureka, som nu används i nationella långsiktiga konsekvensanalyser. Andra exempel är att forskare och miljöanalytiker vid universitetet har gjort och gör samhällsekonomiska bedömningar av olika åtgärder som bl.a. att återföra aska från värmeverk, jämfört kvalitetsförändringar i naturbetesmarker med och utan statlig miljöersättning samt fortlöpande bidrar med beslutsunderlag för nationell och internationell fiskeriförvaltning.

Att SLU bedriver fortlöpande miljöanalys motiveras främst av synergierna med forskning om de biologiska naturresurserna. Den fulla potentialen för denna växelverkan är dock långt ifrån nådd på grund av osäker och kortsiktig finansiering av miljöanalysverksamheten (se t.ex. SLU:s budgetunderlag 2016-2018, Dnr SLU ua 2014.1.1.1-4928).

SLU anser också att man måste diskutera omfattningen i förslaget eftersom tillgängliggörandet av miljöforskningens resultat avses finansieras med medel som tas från Formas forskningsstöd (15,5 mkr från forskningsanslaget [motsvarande 5 projekt färre årligen] läggs enligt förslaget på 10 helårstjänster för tillgängliggörandet).

Avsnitt 11.1 Miljömålen i myndighetsstyrning

Sedan 2007 är universitetet ålagda att främja hållbar utveckling i sin verksamhet enligt 1 kap. 5 § i högskolelagen. Vidare är universitetet ålagda att ha ett miljöledningssystem och bidra till en hållbar utveckling och till att nå de nationella miljökvalitetsmålen enligt förordningen(2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Förslagets lydelse, att myndighetens ledning främjar en hållbar utveckling och bidrar till att nå generationsmålet och de nationella miljökvalitetsmålen, i SOU 2015:43 gör att universitetens uppdrag blir tydligare.

SLU anser att det är önskvärt att de statliga myndigheterna, inte bara de som är särskilt utsedda att bidra till de svenska miljökvalitetsmålen, får starka krav på sig att sätta egna miljösmål/etappsmål som åtminstone är i linje med de nationella miljökvalitetsmålen. Alla statliga myndigheter skulle behöva sätta mål som att t.ex. att ha minskat sina egna utsläpp av växthusgaser med 40 % från 1990 till 2020, m.fl. andra relevanta miljösmål och etappsmål. Idag sätter många myndigheter och

universitet inga miljömål alls eller mål som om alla organisationer skulle göra detsamma leder till att vi i Sverige inte kommer att kunna nå de svenska miljömålen. Det gäller inte bara mål inom klimat utan också inom biologisk mångfald, giftfri miljö m.m.

SLU anser att förslaget att alla myndigheter borde krävas på en redovisning i t.ex. årsredovisning om hur hållbarhetsarbetet fortskrider, som privata företag gör, är intressant.

Det ska vara tydligt i myndigheternas uppdrag, speciellt till universiteten att det är viktigt att arbeta konkret med frågor om hur man bidrar med hållbarhet/miljöfrågor i all relevant undervisning.

Det är också viktigt att visa för alla hur bra de olika myndigheterna lyckas i sitt arbete. De bör följas upp på ett tydligt visionärt sätt, t.ex. på miljömålportalen.

SLU välkomnar att förslaget innebär att myndighetsledningens ansvar för hållbar utveckling blir tydligare och därmed ökar ledningens engagemang. Detta överensstämmer med de nya kraven i ISO 14001:2015.

Beslut om detta yttrande har fattats av vicerektor för fortlöpande miljöanalys Göran Ståhl efter föredragning av remisskoordinator Fredrika von Sydow. Innehållet har utarbetats av professor Anna Gårdmark, forskare Jens Olsson och miljöanalytiker Håkan Wennhage vid institutionen för akvatiska resurser; miljöanalyssekreterare Göran Adelsköld, planeringsavdelningen samt miljöchef Johanna Sennmark, avdelningen för infrastruktur.

Vicerektor Göran Ståhl

Remisskoordinator Fredrika von Sydow